

**Zdravý Liberecký kraj
a místní Agenda 21 v roce 2025**

místní Agenda 21

Motto:

„Nedědíme Zemi po našich předcích, nýbrž si ji vypůjčujeme od našich dětí.“
Antoine de Saint-Exupéry

Základní informace

Kontext projektu:	Dlouhodobé aktivity Libereckého kraje k budování značky Libereckého kraje jako kraje, který systémově směřuje k rozvoji svého území v souladu s principy udržitelného rozvoje, a to nejen naplňováním zákonných norem a předpisů, ale i podporou široké škály možných dobrovolných aktivit u zástupců veřejné správy, podnikatelů, nevládních organizací, studentů i široké veřejnosti. Koncept udržitelného rozvoje je vnímán jako zastřešující princip strategického plánování Libereckého kraje.
Cíl projektu:	Posílení systémového provázání aktivit směřujících k udržitelnému rozvoji kraje, průběžnému zlepšování ukazatelů zdraví a kvality života, a to jak v oblasti aktivit samosprávy kraje včetně úřadu kraje (aktivity „dovnitř“), tak v oblasti partnerské spolupráce samosprávy kraje a úřadu kraje s relevantními zainteresovanými subjekty (obce, organizace veřejného sektoru, podnikatelské subjekty, nevládní organizace, široká veřejnost) – aktivity „ven“. Pojem „Zdravý kraj“ tedy není v rámci projektu „Zdravý Liberecký kraj“ spojován pouze s představou „zdravého“ jedince. Pojem „zdravý“ vyjadřuje v názvu projektu nejen zdravého jedince, ale také zdravé životní prostředí, zdravé podmínky pro podnikání, vysokou kvalitu života, rozvoj regionu v souladu s principy udržitelného rozvoje.
Věcné východisko projektu:	Členství v zájmovém sdružení právnických osob Národní síť Zdravých měst ČR (dále NSZM), se sídlem Na Poříčí 1041/12, 110 00 Praha 1, IČ: 61385247
Schválení orgány kraje:	usn. č. 198/11/ZK ze dne 31. 5. 2011 – schválení vstupu do NSZM a Deklarace Projektu Zdravý Liberecký kraj
Základní závazky vyplývající z podpisu Deklarace:	<ul style="list-style-type: none">• Přijetím deklarace byl potvrzen závazek kraje o naplňování zásad a cílů základních dokumentů Evropské unie a organizace spojených národů, které se zabývají oblastmi udržitelného rozvoje, zdraví a kvality života (Agenda 21, Zdraví 2030... a další – viz kap. Koncepční východiska).• Kraj zajistí nezbytné podmínky a zázemí pro řízení a realizaci projektu Zdravý Liberecký kraj (dále jen Projekt).• Strategický rozvoj kraje bude probíhat v kvalitě místní Agendy 21 (dále jen MA21 – od roku 2006 je zařazena mezi oficiální metody kvality veřejné správy), tedy s cílem dlouhodobě udržitelného rozvoje kraje a v partnerské spolupráci s občany kraje a zainteresovanými subjekty, a to jak s úřady a institucemi, tak se zástupci hospodářského a nevládního sektoru.
Odpovědný politik pro projekt Zdravý Liberecký kraj a místní Agendu 21:	Edvard Kožušník , statutární náměstek hejtmána, řízení resortu hospodářského a strategického rozvoje
Resortní spolupráce:	Projekt je od samého počátku realizován v úzké spolupráci resortu hospodářského a strategického rozvoje a resortu zdravotnictví. Gestorem aktivit projektu spadajících pod resort je člen rady kraje, kterému bylo svěřeno řízení tohoto resortu. Za odbor zdravotnictví se na realizaci projektu podílí zejména Alena Riegerová, vedoucí odboru zdravotnictví a Michaela Hochmanová. V roce 2025 jsme v rámci konkrétních aktivit spolupracovali i s resortem sociálních věcí.
Koordinátor projektu:	Ivana Hujerová , koordinátorka neziskového sektoru a místní Agendy 21, odbor regionálního rozvoje a evropských projektů, oddělení projektu udržitelného rozvoje

Základní pojmy

Mezinárodní Program ZDRAVÉ MĚSTO WHO-OSN (WHO Healthy Cities)

Asociace **Národní síť Zdravých měst České republiky (NSZM ČR)** je **certifikovanou platformou** mezinárodního programu Zdravé město. Certifikaci uděluje WHO-OSN na období víceleté realizační fáze programu (aktuálně probíhá VII. fáze 2019-2025).

Mezinárodní program "Zdravé město WHO" je již od roku 1988 realizován v rámci **Světové zdravotní organizace (WHO)**, obdobně jako program "Zdravý region". Pro evropský region WHO je **centrála programu umístěna v Kodani**.

V Evropě je aktuálně zapojeno 1400 Zdravých měst ve 30 zemích. Jedná se o aktivní hnutí evropských municipalit a regionů, které systematicky postupují ke kvalitě života a zdraví svých obyvatel podle **Cílů udržitelného rozvoje OSN (tzv. SDGs)**.

Postup Zdravých měst v Evropě je systematicky zaměřen na kvalitu života, zdraví a udržitelný rozvoj. Aktuálně je globálním rámcem postupu **Agenda 2030 OSN (Cíle udržitelného rozvoje - SDGs) a dokument Zdraví 2030**. Důležitým znakem Zdravých měst, obcí a regionů je **sítování – networking**, které umožňuje intenzivní odbornou spolupráci, sdílení dobré praxe a know-how.

Zdravá města, obce a regiony v České republice koordinuje a reprezentuje mezinárodně certifikovaná asociace **Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM ČR)**. Asociace spolupracuje v rámci mezinárodních uskupení na evropské úrovni. Oficiálním partnerem NSZM ČR je řada ministerstev a dalších národních institucí, akademických a odborných pracovišť. Asociace spolupracuje s desítkami expertů na nejrůznější témata rozvoje měst, zdraví a kvality života obyvatel.

Místní Agenda 21 (MA21) - mezinárodní program pro zavádění udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. **Základním východiskem** je dokument **Agenda 21**, který ve své kapitole 28 uvádí místní úřady (veřejnou správu) jako právě ten subjekt, který hraje zásadní roli ve formulaci místních politik směřujících k udržitelnému rozvoji místní komunity, spolupráci klíčových aktérů, budování partnerství. Veřejná správa a její orgány jsou vnímány jako subjekt, který disponuje nejen zájmem a vůlí, ale také potřebnými pravomocemi a nástroji k uskutečnění cílů, které byly definovány za spolupráce s občany a místními klíčovými aktéry. Nejčastěji je pojem MA21 vysvětlován jako proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování a řízení a zapojování veřejnosti zvyšuje kvalitu života ve všech jeho aspektech. Jedním z hlavních principů je rovnováha mezi sférou hospodářského rozvoje, sférou sociálního rozvoje a oblastí životního prostředí. V procesu je zdůrazněna účast veřejnosti a otevřená spolupráce mezi jednotlivými subjekty, jako jsou veřejná správa, nevládní organizace, podnikatelské subjekty, účelová zařízení, zájmové skupiny, věda a výzkum i široká občanská veřejnost.

Místní – odkazuje na místo působení

Agenda – seznam věcí, které je potřeba udělat, aby bylo dosaženo cíle

21 – odkazuje na 21. století a na problémy, které lidstvo musí řešit

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027 – principy udržitelného rozvoje

Propojení základních oblastí života	Ekonomika, společnost, životní prostředí
Dlouhodobá perspektiva	Strategické plánování se zvažováním dopadů realizovaných aktivit
Kapacita životního prostředí je omezená	Nejen z hlediska zdrojů, ale i znečištění
Předběžná opatrnost	Důsledky ne všech našich činností jsou vždy známy, je na místě být opatrný
Prevence	Je efektivnější než následné řešení dopadů
Kvalita života	Má rozměr nejen materiální, ale také zdravotní, společenský, etický, estetický, duchovní, kulturní atd.
Sociální spravedlnost	Příležitosti a zodpovědnosti by měly být děleny mezi země, regiony i mezi rozdílné sociální skupiny. Chudoba je ohrožující faktor udržitelného rozvoje
Zohlednění vztahu „lokální – globální“	Činnosti na místní úrovni ovlivňují problém y na úrovni globální
Vnitrogenerační a mezigenerační zodpovědnost	Zabezpečení národnostní, rasové a jiné rovnosti, respektování práv všech současných i budoucích generací na zdravé prostředí a sociální spravedlnost
Demokratické procesy	Zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů od počátečních fází, usnadňuje obecnou podporu pro realizaci

Koncepční východiska

Nadnárodní úroveň	
Agenda 21 (1992 - Rio de Janeiro) Budoucnost, kterou chceme (2012 – Rio de Janeiro)	Dokument OSN, který byl přijat na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji. Dokument, který byl přijat na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji (Rio+20) – potvrzení kontinuity úsilí o udržitelný rozvoj, rozvoj zelené ekonomiky. „The future we want“ – „Budoucnost jakou chceme“.
Aalborgská charta – Charta evropských měst a obcí směřujících k udržitelnému rozvoji (1994)	Dohoda se zabývá udržitelným rozvojem a dopravou, navazuje na program Agenda 21. Podepsalo ji cca 2600 evropských měst ze 42 zemí.
Johannesburská deklarace o udržitelném rozvoji a Implementační plán (2002)	Přijaty na Světovém summitu o udržitelném rozvoji (tzv. Summit Země 2002) – rozpracovávají dokumenty přijaté v roce 1992 v Rio de Janeiro.
Aalborgské závazky – konference Aalborg +10 (2004)	Stanovení deseti tematických rozvojových oblastí udržitelného rozvoje.
Zdraví 2020 (2012) a Zdraví 21	Dokument WHO - Program Zdraví pro všechny v evropském regionu Světové zdravotnické organizace (WHO), formulace evropské strategie WHO. Evropská politika pro zdraví a kvalitu života ZDRAVÍ 21 / HEALTH 21
Obnovená strategie Evropské unie pro udržitelný rozvoj (2006)	Navazuje na strategii z roku 2001, jejím obecným cílem je určovat a rozvíjet činnosti, jež Evropské unii umožní dosáhnout trvalého zvyšování kvality života pro současné i budoucí generace prostřednictvím rozumného využívání zdrojů i potenciálu.
Agenda 2030 – Cíle udržitelného rozvoje (2015)	Dokument OSN – schválen v září 2015 na světovém summitu OSN v New Yorku – stanoveno 17 cílů udržitelného rozvoje.

Národní úroveň	
Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (2010)	Koncepce vlády ČR – konsensuální rámec pro zpracování dalších materiálů koncepčního charakteru, východisko pro strategické rozhodování v rámci jednotlivých resortů i pro meziresortní spolupráci a spolupráci se zájmovými skupinami.
Strategický rámec Česká republika 2030 (2016)	aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje
Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 (akt. 2020)	Zdraví 2030 je koncepčním materiálem s meziresortním přesahem, který udává směr rozvoje péče o zdraví občanů České republiky v příštím desetiletí.
Regionální úroveň	
Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027	Střednědobý strategický dokument, který na základě znalosti území, společenských podmínek a trendů vývoje definuje základní strategické cíle rozvoje území Libereckého kraje a formuluje opatření a aktivity pro jejich dosažení.
Zdravotní politika Libereckého kraje (2002, kontinuální aktualizace)	Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatel – koncepční dokument Libereckého kraje – resortu zdravotnictví

ZDRAVÝ LIBERECKÝ KRAJ A MÍSTNÍ AGENDA 21 V ROCE 2025

Všechny resorty LK svou činností a aktivitami naplňují cíle Strategie rozvoje Libereckého kraje, respektují v plné šíři principy udržitelného rozvoje a zapojováním veřejnosti a budováním partnerství (veřejná správa, neziskový sektor, podnikatelský sektor) tak podporují systematický přístup k udržitelnému rozvoji obcí, měst, regionů - Co se nám povedlo a na čem pracujeme: [ROK 2025 V LIBERECKÉM KRAJI](#).

Členství LK v NSZM – Národní síti Zdravých měst, obcí a regionů

- V rámci celostátních aktivit jsme kontinuálně spolupracovali s kanceláří NSZM.
- Byli jsme spolupořadatelem [31. výroční celostátní konference NSZM a jarní Školy Zdravých měst](#), která se v prostorách Krajského úřadu Libereckého kraje konala ve dnech 26.-28. března.
- V rámci akreditovaného vzdělávání NSZM a společných aktivit jsme se setkávali s koordinátory MA21 členů Národní sítě Zdravých měst v Libereckém kraji: Jilemnice, Liberec, Lomnice nad Popelkou, Rokytnice nad Jizerou, Turnov.
- Akreditované vzdělávání: Jarní, letní, podzimní Škola Národní sítě Zdravých měst.
- Ostatní vzdělávací aktivity NSZM – webináře E-rozvojovna.
- Výroční zpráva NSZM za rok 2025: bude zveřejněna po jednání Valné hromady NSZM na www.zdravamesta.cz

Dobrá praxe Libereckého kraje 2025 – celostátní Galerie udržitelného rozvoje NSZM

- [Simulátor duševního onemocnění](#) - interaktivní projekt, jehož cílem je přiblížit široké veřejnosti, jaké je žít s psychickými obtížemi. Prostřednictvím čtyř smyslových stanovišť si lidé mohou bezpečným způsobem prožít projev úzkosti, deprese, schizofrenie a obsedantně kompulzivní poruchy. Zážitek pomáhá posílit empatii a porozumění vůči lidem s duševním onemocněním, přispívá k odbourávání předsudků a zároveň slouží jako edukační a preventivní nástroj pro školy, sociální služby, knihovny i veřejné akce.

Související aktivity Krajského úřadu LK - odbor životního prostředí a zemědělství

- Zelené úřadování / motto: „Malý skutek má cenu milionů dobrých úmyslů“ - ankety zaměstnanců, organizační směrnice ředitele KÚ LK „O ekologizaci provozu budovy Libereckého kraje“ a její vyhodnocení, tipy pro vaši domácnost.

Směrnice OS-08/05/11 a každoroční [vyhodnocení naplňování směrnice o ekologizaci](#) provozu budovy sídla Libereckého kraje; směrnice stanovuje povinnosti krajskému úřadu jako subjektu veřejné správy v oblasti životního prostředí a ukládá s ekologizací související povinnosti zaměstnancům úřadu.

Sledované oblasti: nakládání s odpady, s vodami, energie, pracovní pomůcky, doprava, zeleň a ochrana přírody, vzdělávání a komunikace, nákup materiálů a služeb, zadávání veřejných zakázek.

Aktivity v rámci programu Zdravý kraj v roce 2025 a místní Agenda 21 – naplnění stanovených kritérií místní Agendy 21, kategorie D

1.1 Odpovědný politik pro MA21

- Edvard Kožušník, statutární náměstek hejtmána, řízení resortu hospodářského a strategického rozvoje

1.2 Koordinátor MA21

- Ivana Hujerová, koordinátorka neziskového sektoru a místní Agendy 21 - odbor regionálního rozvoje a evropských projektů, oddělení projektů udržitelného rozvoje

1.3 Neformální pracovní skupina pro místní Agendu 21 a projekt Zdravý Liberecký kraj

- Složení: odpovědný politik, vedoucí odboru regionálního rozvoje a evropských projektů, vedoucí odboru zdravotnictví, vedoucí oddělení projektů udržitelného rozvoje, koordinátorka MA21, zástupce odboru zdravotnictví, odboru sociálních věcí, odboru životního prostředí, hodnotitelé MA21, zástupci spolupracujících subjektů – Krajská hygienická stanice, Agentura regionálního rozvoje, Krajská síť místních akčních skupin, Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR, zástupci členských obcí a měst NSZM z LK.

Skupina se schází jednou ročně, nebo dle potřeby, v roce 2025 se sešla 26. listopadu.

Hlavní body programu: Aktivity projektu Zdravý LK a MA21 v roce 2025, Simulátor duševního onemocnění – celostátní dobrá praxe, Zdravotní politika LK, Tematické ambulance ARR, Příprava rozvoje globální rozvojové agendy (Agenda 2030) na úrovni Evropské sítě pro udržitelný rozvoj, Fórum udržitelného rozvoje, Stav Koncepce reformy MA21.

1.4. Deklarace k místní Agendě 21 – dokument byl schválen zastupitelstvem dne 15. 9. 2011.

2.1 Plánování s veřejností – zapojování laické i odborné veřejnosti v rámci akčního nebo komunitního plánování

- **Ideathon 2025, duben**

Studentské nápady, které pomáhají rozvíjet region. [Čtyřadvacetihodinový maraton](#) pro řešení reálných problémů organizací firem Libereckého kraje. Akci pořádá Agentura regionálního rozvoje ve spolupráci s CzechInvestem. Partnery jsou Liberecký kraj, Statutární město Liberec a Technická univerzita v Liberci.

Témata k řešení:

1. Navrhni efektivní propojení sociálních podniků a expertů pro účinné sdílení know-how (aneb jak rychle a efektivně získat podporu pro zaměstnance). zadavatel Liberecký kraj
2. Vytvoř originálního chatbota, chytrého interaktivního pomocníka pro návštěvníky webu Statutárního města Liberec, zadavatel město Liberec
3. Vymysli, jak udělat Krajskou vědeckou knihovnu atraktivnější pro studenty středních škol, zadavatel příspěvková organizace LK
4. Najdi pro křišťálové sklo využití v merchandisingu, nebo to zkus po svém – netradičně. Mysli při tom na udržitelnost a cirkularitu, zadavatel Preciosa

Zapojilo se téměř šedesát studentů ze sedmi středních škol Libereckého kraje a Technické univerzity v Liberci. Cílem je motivovat mladou generaci k aktivnímu zájmu o dění v regionu, podpořit jejich tvůrčí přístup a navázat kontakt mezi studenty, firmami a institucemi.

V kategorii středních škol porotu nejvíce zaujal tým studentů z gymnázií Jeronýmova, Frýdlant a Tanvald. Jejich návrh proměňuje knihovnu v prostor pro deskovou hru Dungeons & Dragons, která podle nich přirozeně podporuje fantazii, čtenářství i týmovou spolupráci. Kategorii studentů TUL ovládl tým Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické, projekt s názvem Únikem k poznání přináší návštěvníkům knihovny zajímavý bonus v

podobě interaktivní hry založené na postavě Johanna Gutenberga. Vynálezce knihtisku provede návštěvníky zábavnou a edukativní formou světem knih.

Zvláštní ocenění poroty získaly dva projekty s výrazným společenským přesahem. Projekt Šance přinesl propojení sociálních podniků s odborníky na palčivá témata, Dotek světla našel využití křížšálových komponent pro nápisy v Braillově písmu ve veřejném prostoru a v institucích.

Liberec Ideathon se za pět let své existence stal respektovanou platformou pro podporu inovací a kreativního myšlení u mladých lidí, protože nejde jen o návrh řešení, ale o jeho realizaci. Tak tomu bylo například u projektu Simulátor duševního onemocnění, nebo turistické zážitkové aplikace s názvem Jak polapit Krakonoše. Někteří soutěžící z minulých ročníků dnes mají vlastní projekty, zakládají start-upy nebo se Ideathonu účastní jako mentoři

- **Budoucnost služeb pro dospívající a mladé dospělé s postižením v Libereckém kraji, červen**

Cílem červnového multidisciplinárního setkání bylo propojení zainteresovaných aktérů (zoboru zdravotnictví, sociální práce, školství a uživatelů služeb) a prostor pro vzájemné sdílení - identifikace toho, co dobře funguje a prostorů pro zlepšení - nastínění dalšího možného postupu řešení této problematiky na úrovni kraje.

Výstupem byla definice krátkodobých a dlouhodobých cílů i možnosti řešení, např. finanční nástroje na motivaci poskytovatelů služeb, nutnost posílit ambulantní služby a služby, které pracují s lidmi náročnými na péči, definice potřebnosti volných míst ve školách i ve službách, využití příkladů dobré praxe, podpora pro pečující atd.

Navazující setkání se uskutečnilo v lednu 2026, kde bylo představeno zadání zpracování Strategie péče o osoby se zdravotním postižením v Libereckém kraji na období 2027-2032.

- **Strategie rozvoje Libereckého kraje 2028+**

Úvodní konference projektu Strategie rozvoje Libereckého kraje 2028+ se konala 20. října v multimediálním sálu krajského úřadu a zúčastnilo se jí cca 150 lidí. Celkem se do pracovních skupin tvořících tento důležitý dokument zapojilo více než 300 osob.

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2028+ naváže na současnou strategii platnou do roku 2027. Cílem je určit směřování kraje v příštích letech, stanovit priority a konkrétní kroky pro jejich dosažení. Všechny aktuální informace k přípravě strategie naleznete na odkazu www.kraj-lbc.cz/srlk.

Pracovní skupiny tvoří odborníci na dané téma i veřejnost. Sejdou se celkem třikrát od listopadu 2025 do května 2026 a vytvoří podklady pro vlastní zpracování strategického dokumentu. První kolo jednání tematických pracovních skupin proběhlo v období od 4. do 19. listopadu.

3.1. Webová stránka s informacemi o MA21 – www.zdrawlibereckykraj.cz

- Zdravý Liberecký kraj má webové stránky, které pro zájemce o spolupráci, informace, nebo sdílení dobré/špatné praxe fungují jako rozcestník: Zdravý Liberecký kraj a místní Agenda 21 / Sociální ekonomika a sociální podnikání / Liberecký kraj sobě / Neziskový sektor. Na webu jsou k dispozici zápisy z jednání pracovní skupiny projektu i výroční zprávy.

3.2 Informování veřejnosti o aktivitách Libereckého kraje – uveřejňování zpráv o projektu v místních/regionálních/celostátních tištěných médiích (příklady)

- Kupujeme Ještěd, abychom ho zachránili – EURO, 8. 4.
- Zájemce o studium zdravotnických oborů podpoří Kraj - MLADÁ FRONTADNES, 27. 6.
- Robot pomáhá klientům jabloneckého Domova a centra denních služeb - MLADÁ FRONTADNES, 22. 7.

- Podnikatelský inkubátor získá větší prostory – MLADÁ FRONTADNES, 30. 7.
- V nové prodejně s regionálními výrobky si lidé nakoupí bez obsluhy – MLADÁ FRONTADNES, 6. 8.
- Liberecký kraj chce příští podzim zahájit stavbu nové zdravotnické školy – Učitelství noviny, 16. 9.
- Podzim ve znamení křehké krásy a víkend Křišťálového údolí – NAŠE PRAVDA, 16. 10.
- Jak mohou být prospěšné nanotechnologie – MLADÁ FRONTADNES, 4. 11.

4.1 Partnerství veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru

- **Krajské týdny neziskového sektoru, leden/únor**

Představení práce neziskových organizací, přednášky, poradenské služby, výstav, projekty a plány – to nabídly [Krajské týdny pro neziskový sektor \(TÝNES\)](#). Proběhly od 29. ledna do 27. února 2025 v liberecké knihovně a na několika místech v Turnově. Ve středu 29. ledna od 17 hodin v Liberci se slavnostně zahájila handicapovaná sportovkyně Alex Borská, finalistka paralympiády v Paříži 2024 v paraplavání, a harfenistka Markéta Doubravská. Symbolickou záštitu nad TÝNES převzali hejtmán Martin Půta, krajský statutární náměstek hejtmána Edvard Kožušník a radní Anna Provazníková.

Mottem ročníku bylo # poznáváme se # spolupracujeme # pomáháme si # síťujeme, web akce tynes.cz.

Po celý měsíc měli návštěvníci možnost poznat mnoho neziskových organizací, které se zaměřují na rozmanité oblasti pomoci – od pomoci potřebným, setkávání a podpora seniorů, přes péči o životní prostředí, až po podporu kulturního života v regionu.

Mnoho přednášek a workshopů bylo zaměřených na osoby se zdravotním postižením a na ty, kteří potřebují větší podporu pro každodenní život. Tato iniciativa podporuje začleňování všech členů společnosti a nabízí přístup k informacím a vzdělání i pro ty, kteří čelí různým životním výzvám.

Proběhla prezentace projektu Liberecký kraj sobě, a to prostřednictvím výstavy regionálních výrobků a představení databáze regionálních řemeslníků, výrobců a producentů. Tento projekt na podporu lokální ekonomiky financuje Liberecký kraj a spravuje Agentura regionálního rozvoje. spol. s r.o. Databázi a více informací najdou zájemci na www.lksobe.cz

V rámci projektu Zdravý Liberecký kraj byla prezentována putovní výstava [Má vlast cestami proměn – Příběhy domova](#) (z Libereckého kraje). Jedná se o prezentaci úspěšné proměny měst, vesnic a krajiny v České republice a na Slovensku. Ukazuje příběhy oživení zchátralých budov, obnovy náměstí, rekonstrukce nádraží, záchrany sakrálních staveb a revitalizace přírody. Výstava zdůrazňuje spolupráci obyvatel, odborníků a samospráv při péči o kulturní dědictví a udržitelný rozvoj regionů. Liberecký kraj byl partnerem výstavy 10 let.

- **HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ, červen**

Den zdraví s názvem **Hravě jak žít zdravě**, který od roku 2022 putuje po Libereckém kraji, se uskutečnil 17. června v [Jablonci nad Nisou](#).

Základní myšlenkou akce je podpora prevence vážných onemocnění a zdravého životního stylu. Její návštěvníci si mohou interaktivní formou ověřit, vyzkoušet nebo zjistit, jak mohou ve vybraných oblastech snadno pečovat o své zdraví, co jim prospívá nebo kam a na koho se mohou obrátit s konkrétním problémem.

Návštěvníci akce, která se uskutečnila v Eurocentru, v Jiráskově ulici, si mohli například prakticky vyzkoušet poskytnutí první pomoci a správnou techniku čištění zubů, či absolvovat instruktáž správné hygieny rukou, cvičení pro zdravá záda a chůzi s turistickými holemi. Dále bylo možné nechat si změřit sílu stisku ruky či množství tuku a svalstva v těle. Akce nabízela interaktivní výstavu o zdravém životním stylu a prevenci onkologických onemocnění. Součástí programu bylo také divadlo a kreativní koutek pro děti.

Hlavním cílem je ve spolupráci s obcemi předat obyvatelům Libereckého kraje informace z různých oblastí péče o vlastní zdraví, a to především nevhodnou, zajímavou a hravou formou.

- **Fórum sociální ekonomiky, říjen**

ForSEK 2025 se konal 15. října a akce přilákala zástupce sociálních podniků, firem, veřejné správy i neziskových organizací. Společně diskutovali o tom, jak sociální ekonomika přispívá k rozvoji regionů, zaměstnanosti i odpovědného podnikání.

Hlavní část programu tvořily tři tematické bloky zaměřené na legislativu, udržitelnost a trh práce. Diskuze o dopadech nového zákona o integračních sociálních podnicích otevřela téma odpovědného veřejného zadávání a možností, jak skrze veřejné zakázky podpořit zaměstnávání znevýhodněných osob. Mezi řečníky vystoupili například Ondřej Závodský (MPSV ČR), Adam Gromnica (MMR ČR) či Radko Dražil (Družstvo TEXman). Velmi přínosné a inspirativní byly zkušenosti ze Slovenské republiky, o které se s účastníky podělil Milan Vaňo z Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny SR.

Druhá část fóra se zaměřila na spolupráci firem a sociálních podniků v rámci udržitelného rozvoje a ESG strategií. Účastníci se shodli, že společenská odpovědnost firem už není jen marketingovým tématem, ale stává se přirozenou součástí podnikatelských strategií. Inspirativní příklady přinesly Julie Borovcová z Asociace společenské odpovědnosti a Laura Mitroliosová z CIRA advisory, které představily novinky ze světa udržitelnosti a výsledky výzkumu, který se zabýval udržitelností z pohledu firem, sociálních podniků i neziskových organizací.

Závěrečný blok patřil proměnám trhu práce. Diskutovalo se o možnostech inkluzivního zaměstnávání, flexibilních formách práce a zapojení osob s nejrůznějšími formami znevýhodnění. O své zkušenosti se podělili mimo jiné Zdenka Studená (Flexjobs), Olga Veselá (Úřad práce) a Josef Šulc (Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR).

Součástí programu byly také dva praktické workshopy – jeden zaměřený na odpovědné veřejné zadávání, druhý na Strategický rámec sociálního podnikání 2026–2030. Účastníci si odnesli konkrétní tipy, jak se zapojit do veřejných zakázek či plány sociální ekonomiky v budoucích letech.

ForSEK 2025 potvrdil, že zájem o sociální ekonomiku v Libereckém kraji roste. Účastníci ocenili především možnost osobního setkání, sdílení dobré praxe a inspiraci pro vlastní projekty. Akce byla zároveň příležitostí představit dosavadní výstupy [projektu SELiK – Podpora rozvoje sociální ekonomiky a sociálního podnikání v Libereckém kraji](#), který rozvíjí Agentura regionálního rozvoje ve spolupráci s odbornými partnery a financuje Liberecký kraj.

Záznamy z prezentací a panelových diskuzí jsou zveřejněny na webu www.forsek.cz

5.1 Projednání roční pravidelné zprávy o MA21 za rok 2024 a akčního plánu zlepšování MA21 na rok 2025 radou nebo zastupitelstvem kraje

- Projednáno a schváleno na 5. jednání Rady Libereckého dne 11. 3. 2025, usnesení č. 477/25/RK.

Aktivity odboru zdravotnictví

Pro zaměstnance krajského úřadu:

- Věnujme se svému zdraví – Zdravá záda, 21. a 22. ledna
- „Krajská šlapka 2025“ – 5. ročník soutěže v chůzi po schodech, 17. března-17. dubna
- Věnujme se svému zdraví – První pomoc dětem, 2., 3., 7. a 8. dubna
- Věnujme se svému zdraví s ČAKO (Česká asociace pro kardiovaskulární onemocnění) – Mýty a pravdy o stravě v prevenci nemocí srdce a cév, 29. října

Pro veřejnost:

- Zdravý zoubek v Libereckém kraji III – MŠ Mníšek, Mníšek-Chrastava (duben a květen), MŠ Rolnička, Liberec, říjen a listopad
- HRAVĚ jak žít ZDRAVĚ, den zdraví – Jablonec nad Nisou, 17. června

- Ve spolupráci se studenty TUL – KTV a kolegy z KHS v Liberci videospoty a podcasty na různá zdravotně preventivní témata
- Vytvoření a distribuce zdravotně preventivních letáků – Osteoporóza a její prevence, Cukrovka a její prevence, Zubní kaz a jeho prevence

Finanční podpora udržitelného rozvoje a MA21

Program Dotačního fondu LK **2.6 Podpora místní Agendy 21**, finanční alokace 600.000 Kč – podáno 14 žádostí, podpořeno 11 projektů v celkové výši 444.834 Kč, 3 projekty vyřazeny z důvodu nedodržení podmínek dotačního programu.

Popularizace a propagace konceptu udržitelného rozvoje a jeho praktických realizací v metodické oblasti i v rámci konkrétních projektů na úrovni obcí, měst, mikroregionů, místních akčních skupin, podnikatelských subjektů i nestátních neziskových organizací v Libereckém kraji a podpora zapojování veřejnosti do plánování rozvoje.

Podporované aktivity

- A. Vzdělávání a osvětové akce - osvětové kampaně k udržitelnému rozvoji a podpoře zdraví (Den Země, Evropský týden udržitelného rozvoje, Evropský týden mobility/Den bez aut, Den bez tabáku, Dny zdraví, Dny bez úrazů, Movember, Růžový říjen, Dost bylo plastu, Prevence proti rakovině, Fairtraidové město) a další akce a kampaně k tématům Zdraví 2030, Smart Cities a v jejich rámci tisk informačních, výchovných a vzdělávacích materiálů, pořádání soutěží, besed a vzdělávacích aktivit - činnost žákovských a studentských parlamentů, pořádání školních a studentských fór a kulatých stolů, zavádění zdravého životního stylu do škol.
- B. Zapojování veřejnosti, transparentnost a kvalita veřejné správy. - zavádění metod a nástrojů posilujících systém řízení kvality ve veřejné správě (ISO, EMAS, Společenská odpovědnost organizace a jiné) včetně poradenských služeb - aplikace nástrojů a metod zapojování veřejnosti a dalších zainteresovaných stran do řešení místních problémů (dotazníková šetření, diskusní fóra, kulaté stoly k různým komunitním tématům, tvorba pocitových map, plánovací víkend, tvorba vize komunity, sociologické průzkumy, ankety) - zavádění nástrojů podporujících transparentnost veřejné správy (např. rozklikávací rozpočty, mobilní aplikace pro komunikaci s veřejností, přímé přenosy jednání zastupitelstva, nástroje pro transparentnost veřejných zakázek, participativní rozpočet).
- C. Strategické plánování - vypracování či aktualizace strategických rozvojových dokumentů s aktivním zapojením veřejnosti (např. strategie rodinné politiky, strategie udržitelného rozvoje nebo program/strategie vedoucí k udržitelnému rozvoji, strategie Smart City, zdravotní plány) - sledování mezinárodně standardizovaných indikátorů udržitelného rozvoje – měření a vyhodnocování indikátorů dle metodiky ECI.

Vyhodnocení Plánu zlepšování pro rok 2025

Plán zlepšování je nástrojem, který pomáhá formulovat, jakého zlepšení má být v daném roce **v rámci projektu Zdravý Liberecký kraj** dosaženo **v souladu s Kritérii MA21**. Součástí plánu jsou nejen cíle zlepšení pro daný rok, ale také termíny jejich plnění, odpovědní řešitelé a ukazatele úspěšnosti realizace.

Do plánu se nezačleňují veškeré dílčí aktivity, ale pouze klíčové činnosti v rámci projektu, dále pak činnosti, které se oproti předchozímu roku zavádí nově, případně se již zavedené aktivity jakkoli dále rozvíjejí, prohlubují, inovují.

- **Uhlíková stopa Libereckého kraje (US LK) a Uhlíková stopa Krajského úřadu Libereckého kraje (US KÚLK) za rok 2024** – inventarizace skleníkových plynů po pěti letech (v roce 2020 vyhodnocení údajů za rok 2019, v roce 2025 údaje za rok 2024)

Termín: 4-12/2025

Ukazatel: dokumenty US LK a US KÚLK ve elektronické podobě v kvalitě vhodné k tisku a prezentace Zastupitelstvu Libereckého kraje

Řešitel a odpovědnost: odbor regionálního rozvoje ve spolupráci s dalšími odbory v závislosti na metodice výpočtu

Splněno částečně: V listopadu roku 2025 byly doručeny elektronické dokumenty **Zpráva o uhlíkové stopě Libereckého kraje 2024** a **Zpráva o výpočtu uhlíkové stopy společnosti Krajský úřad Libereckého kraje za rok 2024**. Prezentace Zastupitelstvu LK zatím neproběhla.

- **Osvětová akce pro zaměstnance krajského úřadu**

Termín: 4/2025

Ukazatel: jednodenní akce ve spolupráci se Zdravotnickou záchrannou službou LK – teoretický seminář a praktická instruktáž poskytnutí první pomoci u dětí a ošetření úrazů

Řešitel a odpovědnost: odbor zdravotnictví

Splněno: v návaznosti na školení zaměstnanců v roce 2024 zaměřené na instruktáž obsluhy AED a obecné zásady první pomoci byla akce tentokrát na přání zaměstnanců zaměřena na první pomoc dětem a na ošetření jejich úrazů. Program semináře se skládal z teorie a následně praktického nácviku na dětských figurínách. Účast zaměstnanců byla velká a akci se dostalo velmi kladného hodnocení.

- **Dobrovolnická práce zaměstnanců KÚLK v rámci celostátní kampaně Dny dobrovolnictví 2025**

Termín: 24. a 25. 4. 2025

Ukazatel: Dobrovolnictví ve veřejné správě – dobrovolnická práce zaměstnanců KÚLK na základě konkrétní požadavky pomoci od příspěvkové organizace Libereckého kraje Domov důchodců Jablonecké Paseky, ve spolupráci s Dobrovolnickým centrem Libereckého kraje

Řešitel a odpovědnost: odbor regionálního rozvoje, odbor sociálních věcí a resortní radní, odbor kancelář ředitele krajského úřadu

Splněno: Ve čtvrtek 24. a v pátek 25. dubna se 24 zaměstnanců zapojilo do celorepublikové iniciativy Dny dobrovolnictví 2025 v Domově důchodců Jablonecké Paseky. Podíleli se na úklidu a úpravách venkovních prostor – sázeli květiny, hrabali zahradu a pomáhali s terénními úpravami v areálu domova, zapojili se i do aktivizačních aktivit přímo s klienty. Akce se zúčastnila radní pro sociální věci Anna Provazníková a vedoucí oddělení příspěvkových organizací. Cílem bylo propagovat dobrovolnictví a zároveň zvýšit povědomí veřejnosti o životě v pobytových sociálních službách. Právě osobní zkušenost, lidský kontakt a společně strávený čas mají velký význam pro obě strany.

- **Podcasty na téma zdravý životní styl a prevence vybraných onemocnění**

Termín: 4-6/2025

Ukazatel: podcasty (zvukový záznam umístěný na internet, který je ke stažení a poslechu zdarma) vytvořené ve spolupráci s Krajskou hygienickou stanicí Libereckého kraje a studenty Technické univerzity v Liberci – Fakulty zdravotnických studií (obor biomedicínské inženýrství) k využití pro širokou veřejnost za účelem zvýšit zdravotní gramotnost obyvatel LK se zaměřením na primární prevenci.

Řešitel a odpovědnost: odbor zdravotnictví

Splněno: Ve spolupráci TUL – KTV, KHS v Liberci a odbornými garanty byly natočeny podcasty na téma: nejčastější psychické poruchy u dětí a mladistvých; poruchy příjmu potravy u dětí a mladistvých; zdravá strava a doplňky stravy. Tyto podcasty jsou určeny veřejnosti za účelem zvýšení zdravotní gramotnosti v daných oblastech.

Zpracovala:

Ivana Hujerová

odbor regionálního rozvoje

a evropských projektů

oddělení projektů udržitelného rozvoje